

ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у вересні 2018 року

*(оглядова довідка за матеріалами
преси, Інтернету та неопублікованими документами)*

В Україні

4 вересня у Києві під час спільного брифінгу Президент України П. Порошенко разом із Федеральним канцлером Австрії Себастьяном Курцем оголосили, що 2019 рік стане роком української культури в Австрії.

19 вересня у Києві Міністр культури України Є. Нищук провів зустріч з Надзвичайним та Повноважним Послом Республіки Ліван в Україні Алі Дахером. Учасники розглянули питання двостороннього співробітництва у сфері культури, зокрема, реалізації спільних культурно-мистецьких проектів.

13 вересня перший заступник Міністра культури України С. Фоменко провела зустріч із Верховним Комісаром ОБСЄ з питань національних меншин Ламберто Дзаньєром та співробітниками його офісу. Учасники обговорили питання діяльності міжурядових комісій, законопроектної роботи та розробки законодавчих актів, які стосуються забезпечення прав національних меншин в Україні.

Заступник Міністра культури України Ю. Рибачук зустрівся з членами делегації Парламенту Демократичної Соціалістичної Республіки Шрі-Ланка на чолі з головою депутатської групи дружби з Україною Ашу Марасінге. Сторони висловили зацікавленість у налагодженні та розвитку двостороннього співробітництва у сфері культури.

В рамках Днів європейської спадщини – спільної ініціативи Ради Європи та Європейської Комісії, яку щорічно проводять упродовж вересня в 50-ти країнах, – по всій Україні організовано різноманітні культурні заходи: інтерактивні виставки, ремісничі майстерні, екскурсії, фестивалі, історичні реконструкції тощо. Цьогорічний слоган Днів європейської спадщини – «Мистецтво обміну».

23 вересня Україна долучилася до відзначення Міжнародного дня жестових мов, яке цьогоріч пройшло вперше з ініціативи Генеральної Асамблеї ООН. Гасло дня – «Із жестовою мовою залучені всі!». Захід має на меті підвищити обізнаність суспільства про жестові мови та посилити їхній статус.

Вшанування пам'яті

2 вересня в Боярці Київської обл. за підтримки Почесного консульства Держави Ізраїль в західному регіоні України відкрито реконструйований меморіал євреям, які стали жертвами денікінського погрому 3 вересня 1919 р.

Директор Фонду «Меморіал убитим євреям Європи» (Німеччина) Уве Ноймеркер взяв участь у вшануванні пам'яті жертв Голокосту, яке відбулося 14 вересня у Бердичеві Житомирської обл. Напередодні 25 працівників Фонду, що на міжнародному рівні досліджує трагедію масових розстрілів німцями євреїв, ромів та інших мирних громадян, вивчали наслідки Голокосту в Житомирській та Вінницькій областях. На основі зібраних даних розроблено тексти для 5-ти інформаційних стел, які планують встановити в Бердичеві. Реалізація проекту стане першим етапом створення повноцінного меморіального комплексу, присвяченого єврейській трагедії в часи Другої світової війни. Коштом федерального Фонду в рамках проекту «Захистимо пам'ять» до кінця цього року також буде встановлено сім меморіальних знаків у п'яти населених пунктах Вінницької обл. на місцях масового поховання євреїв: с. Вахнівка Липовецького району, с. Плисків Погребищенського району, с. Самгородок Козятинського району, с. Чуків Немирівського району та у м. Липовець.

За кордоном

У вересні в низці українських дипломатичних установ за кордоном відбулися офіційні прийняття з нагоди 27-ї річниці незалежності України та 100-ліття відновлення Української державності, в рамках яких проведено численні мистецькі акції. Зокрема під час дипломатичного прийняття Посольства України в Польщі 10 вересня у варшавському парку «Королівські Лазні» представлено фотовиставку «Краса єдності». На світлинах знані польські діячі культури та мистецтва – актори Анджей Северина, Даніель Ольбрихський, Анна Сенюк, письменники Богдан Задура, Юлія Федорчук та інші – вбрані в автентичні українські строї кінця XIX ст., надані Українським інститутом історії моди. Ініціатором проекту виступила керівник варшавської фундації Український інформаційний центр (FUCI) О. Денисюк. В українському посольстві у Празі під керівництвом скрипальки М. Которович виступив камерний струнний оркестр «Артехатта». Також експонувалася виставка Українського інституту національної пам'яті «100 років боротьби/Українська революція 1917–1921 років». 13 вересня в ході прийняття Постійного представництва України при Раді Європи у Страсбурзі (Франція) український художник Р. Мінін відкрив свою виставку «Арт-майнінг». Посольство України в Туреччині організувало в Анкарі прийняття, яскравою культурною подією якого став концерт українського піаніста О. Ботвінова та турецького перкусіоніста Бурхана Очала. У програмі також виступили гурт «Українські барви» та співачка Н. Папазоглу. Родзинкою заходу стала виставка ексклюзивної рукотворної колекції ляльок-мотанок «25 сестер Незалежності». Окрасою офіційного заходу Посольства України в Австралії,

яке відбулося в Канберрі, став виступ бандуристки з Сіднея Лариси Ковальчук. А в Мельбурні українці штату Вікторія, які становлять найбільшу українську спільноту Австралії, відзначили свято масштабним фестивалем.

26–27 вересня представники Міністерства культури України взяли участь у VIII Щорічному дорадчому форумі «Культурні маршрути» Ради Європи, який відбувся у Герліці (Німеччина). Захід сприяє розробці нових ініціатив та слугує платформою для обміну вдалими практиками між програмою «Культурні маршрути», державами-членами Ради Європи та новими культурними проектами, які пропагують європейські цінності.

6 вересня на військовому цвинтарі в місті Ліберець (Чеська Республіка) урочисто відкрито відреставрований пам'ятник воякам Гірської бригади Української Галицької Армії. У церемонії взяли участь Надзвичайний та Повноважний Посол України в Чехії Є. Перебийніс, представники адміністрації Ліберецького краю разом з його керівником М. Путою та очільником міста Т. Баттіані. Пам'ятник відновлено за проектом художника В. Касіяна 1927 року коштом українського посольства.

85-ті роковини Голодомору

В Україні

18 вересня італійський художник Сабатіно Шіа подарував свою серію «Геноцид українців. Голодомор» столичному Національному музею «Меморіал жертв Голодомору». Вона складається з п'яти картин, які в жанрі казки розповідають історію геноциду українців, розкриваючи страшні та жорстокі факти у доступній формі алегорії.

За кордоном

1 вересня у Національному музеї «Меморіал жертв Голодомору», з ініціативи Світового Конгресу Українців і Міністерства культури України за підтримки МЗС України розпочалася Міжнародна акція «Запали свічку пам'яті», яка проходитиме у 85-ти куточках світу впродовж 85-ти днів до 24-го листопада – Дня пам'яті жертв Голодомору. В рамках заходу триває міжнародна інформаційна кампанія, розроблена Українським інститутом національної пам'яті під гаслом «Україна пам'ятає! Світ визнає!», яка включає тематичні виставки «Україна 1932–1933. Геноцид голодом» і «Факти про Голодомор 1932–1933 рр. в Україні», демонстрацію документальних стрічок, поширення соціальної реклами та брошур про цей страшний злочин. У вересні акції за участі представників дипломатичного корпусу, української діаспори та громадян різних країн відбулись у США, Канаді, Австралії, Туреччині, Сінгапурі, Болгарії, Білорусі, Йорданії, Кувейті, Іраку, Ірані, Індії, КНР, Азербайджані, Вірменії, Узбекистані, Казахстані, Катарі, Нігерії, Мозамбіку тощо.

Міжнародна підтримка О. Сенцова

У світі тривають акції на підтримку незаконно засудженого в Росії українського режисера. Так, у Парижі члени Французького товариства кінематографістів та інтелектуалів оголосили почергове голодування на знак солідарності з кремлівським бранцем. До акції долучилися французькі режисери Крістоф Ружжіа, Лоран Канте, Паскаль Ферран. На Міжнародному кінофестивалі в Торонто TIFF 2018 знані кінематографісти закликали звільнити українського політв'язня, серед них: Майкл Мур, Фредерік Вайзман (США), Бела Тарр (Угорщина), Лі Чхан Дон (Південна Корея), Міра Наїр (Індія – США) тощо. Також у рамках Міжнародного кінофестивалю в Торонто в секції TIFF Doc Conference за участі Тані Купер (Human Rights Watch), Поліни Ковальової (PEN America) та С. Лозниці (Україна) пройшла конференція, присвячена справі кремлівського в'язня. 27 вересня Європарламент висунув О. Сенцова на здобуття премії «За свободу думки» ім. А. Сахарова. А міська рада Парижа проголосувала за присвоєння українському режисеру звання почесного громадянина французької столиці.

Креативні індустрії В Україні

18 вересня у Києві відбувся семінар ТАІЕХ «Вивчення законодавства ЄС, національних законодавчих актів та найкращих практик розвитку та підтримки культурних та креативних індустрій», організований Європейською Комісією та Міністерством культури України. Основними спікерами семінару виступили: старший радник з питань політики Департаменту культури, молоді та ЗМІ Ріта де Греве (Бельгія), представниця Wirtschaftsservice Gesellschaft Доріс Фреліх (Австрія), економіст і бізнес-аналітик Economia Creativa Антоніо Карлос Руїз Сорія (Іспанія).

11–12 вересня у Херсоні пройшла Міжнародна конференція «Народні художні промисли як складова креативних індустрій: перспективи, промоція, просування», ініційована та організована за сприяння Міністерства культури України та Українського центру культурних досліджень. Серед доповідачів заходу експерти з Азербайджану, Молдови та Грузії, які презентували ефективні практики розвитку, модернізації та промоції народних художніх промислів. Мета конференції – сприяти розвитку народних ремесел як сектору креативних індустрій, що поєднує автентичні традиції та комерційну складову.

За кордоном

Українські дизайнери взяли участь одразу в двох масштабних міжнародних виставках у Парижі: 6–15 вересня в Paris design week, а 7–11 вересня у Maison&Objet. В рамках Paris design week спільний проект DIFFUSION презентували 10 українських брендів: студія керамічного дизайну «Велика Богаїха», KOFTA, Levantin design, Woolkrafts, Manako Design, бренд авторської порцеля-

ни та кераміки Maistrenko та інші. На форумі промислового дизайну Maison&Objet Україну було представлено вперше. На колективному стенді Ukrainian Design Brands можна було ознайомитися з виробами студії Ryntovt Design, бренду «Grid/», NOOM, Yalanzhi Objects та ZEGEN. Проект реалізовано за підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку та ініціативи EU4Business Європейського Союзу.

Дні культури В Україні

Українсько-японський центр Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського» за підтримки Посольства Японії в Україні вп'яте організував фестиваль «День Японії», який цьгоріч пройшов 7 вересня в Києві. В рамках заходу, зокрема, відбулася фотовиставка «Україна та Японія: Зустрічі», демонструвалося мистецтво бонсай, японські обладунки та каліграфія, експоновано «100 предметів сучасного японського дизайну» від Японського фонду, проведено численні майстер-класи. Участь у святі взяв Надзвичайний та Повноважний Посол Японії в Україні Сумі Шігекі.

23 вересня у Хмельницькому стартували Дні Індії, які тривали впродовж тижня. Свято відкрив Надзвичайний та Повноважний Посол Індії в Україні Манодж Кумар Бхарті презентацією своєї книги «Індійська філософія крізь призму сучасної науки», яка вийшла українською та англійською мовами. Традиційну індійську культуру було представлено танцями бхаратанат'ям. Відбулися безкоштовні покази індійського кіно.

28–30 вересня в Ужгороді вирували Чеські дні, присвячені 100-річчю Першої Чехословацької Республіки. Подія відбулася за підтримки Устецького та Пльзенського країв Чехії. Почесними гостями святкування стали чеські парламентарі й дипломати, зокрема Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки в Україні Радек Матула, керівники органів державної влади та місцевого самоврядування Устецького, Пльзенського країв і краю Височина, дипломати з Польщі, Словаччини та Угорщини.

За кордоном

З 11 по 16 вересня в Мальград-де-Марі та Барселоні, за підтримки міської ради Барселони та уряду Каталонії, Генерального консульства України в Барселоні, Української асоціації «Джерело» (Іспанія) та Товариства «Україна – Світ», тривав IV Міжнародний фестиваль української культури UCRAINA FEST. У музичній програмі виступили народні артисти України В. Талашко, Л. Горова, С. Мирвода, заслужений артист Ю. Вернигор, численні аматорські колективи. В рамках заходу відбулася хода у національних костюмах, ярмарок українських виробів, майстер-класи з писанкарства, лозоплетіння, виготовлення ляльки-мотанки тощо. Загалом у фестивалі взяли участь українці з семи країн.

25–27 вересня у містах Пекін та Дуньхуан (Китайська Народна Республіка) відбулися Дні культури України в КНР. Подія стартувала виставкою українських пам'яток культури та декоративно-прикладного мистецтва у найбільшому палацовому комплексі світу – музеї Гугун (Заборонене місто), яку урочисто відкрили Міністр культури України Є. Нищук та Міністр культури та туризму КНР Ло Шуган. Представлено експонати від часів Трипільля до поч. ХХІ ст. Пекінці також мали можливість відвідати майстер-класи з Петриківського розпису – об'єкта нематеріальної культурної спадщини України, внесеного до Репрезентативного списку нематеріальної спадщини людства ЮНЕСКО. В ході події з успіхом пройшли концерти Національного заслуженого академічного українського народного хору України ім. Г. Верьовки. В рамках Днів культури українська делегація також взяла участь у Міжнародному культурному ЕКСПО «Шовковий шлях» у Дуньхуані, де Україна була представлена як головна країна-гість. Окрім того, під час візиту представники України провели низку важливих переговорів. Зокрема Міністр культури Є. Нищук зустрівся з Міністром культури та туризму КНР Ло Шуганом. Сторони розглянули питання діяльності українсько-китайської Підкомісії з питань співробітництва у сфері культури та окреслили основні пріоритети українсько-китайської співпраці. Серед них: заохочення та розвиток китаїстики та україністики, розвиток культурних та креативних індустрій, створення копродукції у сфері кіновиробництва, сприяння відкриттю культурних центрів України та Китаю тощо. Українська делегація також відвідала Державний Великий театр Китаю (Національний центр виконавських мистецтв) і провела зустріч із заступником Генерального директора Департаменту з питань управління засобами масової інформації Національної адміністрації з питань радіо і телебачення КНР Лю Чаоронгом.

22 вересня в Анталії, в рамках I Фестивалю народів світу в Туреччині, відбувся День української та кримськотатарської громад.

Діаспора

За кордоном

8–9 вересня в Чикаго (США) пройшов традиційний Ukrainian Village Fest, гостей якого розважав чиказький танцювальний ансамбль «Громовиця». На фестиваль завітали: губернатор штату Іллінойс Брюс Раунер, Генеральний консул України в Чикаго Лариса Герасько, віце-президент Українського конгресового комітету Америки (відділ Іллінойс) Павло Бандрівський, представники патріотичних, молодіжних і культурних організацій діаспори.

22 вересня українська громада Норвегії вчетверте взяла участь у Фестивалі мови та культури, який пройшов у Осло під гаслом «Кольори світу». Загалом на заході було представлено культуру, традиції та національну кухню 50-ти країн.

Мистецькі заходи В Україні

З 8 по 10 вересня в Національному заповіднику «Софія Київська» пройшов II Культурно-мистецький фестиваль «Княжа родина/Regio genus», який мав на меті продемонструвати зв'язки між Київською Руссю – Україною, Швецією, Францією та іншими європейськими країнами. Свято відкрилося театральним перформансом постановки народного артиста України О. Кужельного за участі художніх колективів різних національних спільнот України: театру німецького танцю «Дойче Квелле», фольклорного колективу «Сесулес» Київського товариства литовської культури, польського ансамблю пісні і танцю «Поляни з-над Дніпра». Цікавою подією фестивалю стало відкриття фотовиставки «Люди землі Інгігерд», підготованої на основі матеріалів Музею історії Швеції.

З 31 серпня до 2 вересня на Київщині тривала мистецька подія, присвячена Чорнобилю – I Міжнародний постапокаліптичний фестиваль мистецтв (CHERNOBYLING). Його майданчиками стали Славутич та Київ. Серед ідеологів фестивалю закордонні митці – Клер Бейкер (США) та Тьєррі Ванхуйссе (Бельгія). В ході заходу угорський мураліст TakerOne створив у Славутичі графіті «Лис Семен». На музичній сцені фесту виступили гурти зі Словаччини.

У Львові 7–9 вересня відбувся VII Фестиваль польсько-українського партнерства, реалізований Генеральним консульством Польщі та місцевою владою Львова. В рамках заходу відкрито виставки робіт польських митців Магдалени Лесьняк «Життя в мережі» і Рафала Урбанського «QR-реінтерпретація», експозицію графіки Фридерика Августа Титтила та його учнів «Карконоші – найгарніша перлина Сілезії» Карконошського музею в Єленій Гурі, фотовиставку «Варшава між війнами 1918–1939». Різноманітна музична програма дала можливість ознайомитися з польськими гуртами Blues Perspective Band, WODNY PATROL, Kapela Maliszów, Żmije, H.O.R.P.Y.N.A, музично-цирковим проектом «Lublinduo» Лукаша Ємьоли та Артура Перскавєца тощо.

В рамках реалізації Програми Ради Європи «Інтеркультурні міста» (ICC), учасниками якої є 126 міст 33-х країн, 8 вересня у Луцьку пройшов фестиваль «Палітра культур». Представники найбільш колоритних етносів міста – поляки, євреї, кримські татари, чехи, роми – презентували свою автентичну музику, пісні, танці, красу народного одягу та особливості національної кухні. Гостем фестивалю став ансамбль пісні й танцю «Домбровиця» з Ясткова (Люблінське воєводство, Польща).

У вересні представники українських національних меншин провели в різних куточках країни етнографічні фестивалі. Так, у Аккерманській фортеці пройшов VIII Всеукраїнський болгарський собор за участі творчих колективів з Болгарії та Молдови. Мукачево вперше приймало фестиваль Karpatenland, присвячений 290-річчю переселення німецьких колоністів на Закарпаття. У фестивальних заходах взяла участь делегація із землі Пфальц на чолі з головою робочої групи «Україна – Пфальц» Руді Йобом (Німеччина). У смт Середнє Ужго-

родського району відбулося свято словацького народного мистецтва – «Словенська веселіца» (Словацька веселиця), на якому серед інших виступили фольклорні ансамблі зі Словаччини. Гостем фестивалю став Генеральний консул Словаччини в Ужгороді Мирослав Мойжіта.

За кордоном

20–24 вересня в Італії, у м. Річчоне, пройшов XVII Міжнародний фестиваль танцю і пісні *Le spiagge d'Italia*, на якому Україну представили колективи Ужгородської дитячої школи мистецтв – хор «Веселка» та ансамбль народного танцю «Карічка».

Музика

В Україні

14 вересня японська скрипалька Ясуко Отані виступила разом із Академічним симфонічним оркестром Національної філармонії України під орудою М. Дядюри на концерті-відкритті 155-го концертного сезону Національної філармонії України.

В рамках культурної програми «Польща 100», що координується Інститутом Адама Міцкевича і реалізується програмою *Nierodległa* на 2017–2022 рр. коштом Міністерства культури та національної спадщини Республіки Польща, у Києві стартував масштабний музичний проект, який включає три різнопланові концерти – ораторіальний, хоровий та симфонічний. Головна ідея заходу, автором якої виступив польський диригент українського походження Роман Ревакович, є порівняння польської та української музики. Перший концерт трилогії відбувся 29 вересня у Колонному залі Національної філармонії України ім. М. Лисенка під орудою Романа Реваковича за участі Національного симфонічного оркестру України, Національної академічної капели «Думка» та хору хлопчиків «Дзвіночок». Знаковою подією став виступ польського композитора Кшиштофа Пендерецького, який за диригентським пультом представив свій монументальний твір «Credo» у виконанні польських солістів і згаданих українських колективів. Цей захід також став концертом-відкриттям XXIX Міжнародного фестивалю сучасної музики *Kyiv Music Fest*.

27 вересня в Національній філармонії України під диригуванням Яна Томаша Адамуса виступила *Capella-Cracoviensis* із Кракова (Польща). У програмі прозвучали твори М. Зелінського, К. Шимановського та А. Пярта. Концерт відбувся за підтримки програми *Nierodległa* на 2017–2022 рр. Міністерства культури та національної спадщини Республіки Польща, програми «Культурні помости» Інституту Адама Міцкевича та Польського Інституту в Києві.

З 13 по 15 вересня у Львові тривав II Фестиваль Людомира Ружицького, який відбувся завдяки підтримці Програми Міністра культури і національної спадщини Польщі «Промоції польської культури за кордоном». У події взяли участь польські оперні солісти Томаш Янчак (тенор), Єльжбета Качмажик-

Янчак (меццо-сопрано), Каріна Скшешевська (сопрано), Каміль Пенькала (баритон), Львівська чоловіча хорова капела «Дударик», Симфонічний оркестр Нижньосілезької філармонії в Єленій Гурі під орудою Шимона Маковського (Польща).

25–29 вересня пройшов IV Міжнародний фестиваль «Золоті скрипки Одеси», присвячений 110-річчю від дня народження видатного скрипаля й педагога Д. Ойстраха. Учасниками події стали скрипалі Захарій Зорін (Франція), Макс Зорін (США), Михайло Вайман (Німеччина), Олександр Вінницький (Фінляндія – Росія), Олег Крися (Україна – США), Алекс Трегер (США), Олександр Поволоцький (Ізраїль), Станіслав Пронін (Канада), Андрій Мурза (Україна – Німеччина), Діна Йоффе (Німеччина), Венсан Бальс (Франція). Художній керівник та ідеолог заходу – І. Покровський.

А 21–23 вересня в Одесі тривав XVIII Міжнародний джазовий фестиваль Odessa JazzFest. Захід відкрив інтернаціональний проєкт # LT100 jazz band (Литва) разом із вокалістками Сандрою Карілло (Іспанія) та А. Букіною (Україна). На фестивалійній сцені також виступили: тріо Kusimanten (Австрія – Україна), Contrast Trio (Німеччина – Україна), дует Claire Parsons Duo (Люксембург – Ізраїль), гурт HG FunkTronic спільно з вокалістом Кім Йонг Ву (Південна Корея), колектив Lithuanian Trombone Project зі співачкою Лоретою Сунгайлієне (Литва), Palette Ensemble/Sokratis Votskos Quartet (Греція), Павел Файт (Чехія). Яскравою подією фесту став майстер-клас норвезького гітариста, продюсера і педагога Фруде Барта. Цьогорічний Odessa JazzFest відбувся за підтримки Посольства Литовської Республіки в Україні, Почесного консула Литовської Республіки в Одесі Олени Друтіс, Klaipeda Castle Jazz Festival (Литва), music:LX/Luxembourg Export Office (Люксембург), Чеського центру в Києві, філіалу Грецького фонду культури в Одесі, Korean Arts Management Service (Південна Корея), Австрійського культурного форуму в Києві, Благодійного фонду «Баварський дім. Одеса», Гете-Інституту в Києві, Посольства Федеративної Республіки Німеччина.

Окремі згадані джазмени виступили на ще одному українському форумі – XXII Міжнародному фестивалі VINNYTSIA JAZZFEST – 2018, який пройшов у Вінниці. Це, зокрема, Lithuanian Trombone Project і співачка Лорета Сунгайлієне, які подарували слухачам чарівний синтез джазу, ф'южну та литовського фольклору, чеський барабанник Павел Файт, люксембурзько-ізраїльський дует Claire Parsons Duo, австрійсько-українське тріо Kusimanten, запальний південнокорейський проєкт HG FunkTronic. Відвідувачі також мали нагоду почути Квартет Адама Балдиха (Польща) та Квінтет Міхала Мартинюка (Польща – Нова Зеландія). Останній гурт презентував проєкт «Polish Independent Jazz Night», створений спеціально для фестивалю до 100-річчя незалежності Польщі. В рамках події також діяла виставка польського джазового плаката Polish Independent Jazz Posters однієї із найбільших у світі колекцій – Dydo Poster Collection. Захід реалізовано за підтримки Литовського культурного інституту в Україні, Чесь-

кого центру в Києві, агенції music:LX (Люксембург), Австрійського культурного форуму, Генерального консульства Республіки Польща у Вінниці та Польського інституту в Києві.

Національний диригент першого класу Китаю Тао Фен (КНР) і юний піаніст із Монреалю Лю Сяюю (Франція) взяли участь у «Вечорі симфонічної музики», що пройшов 13 вересня у Львівській обласній філармонії в межах Днів Українського католицького університету.

29 вересня в Івано-Франківській обласній філармонії, а 30 вересня в Чернівецькій обласній філармонії в рамках світового туру до свого 70-річчя виступив канадський композитор і піаніст українського походження Любомир Мельник.

6 вересня за участі піаністки Інгрід Фудзіко Хеммінг та диригента Міцунобу Такая (Японія) відкрито XX сезон Академічного симфонічного оркестру «Філармонія» Чернігівського обласного філармонійного центру.

30 вересня іспанський співак Енріке Іглесіас виступив у Києві на НСК «Олімпійський», зібравши цілий стадіон своїх шанувальників.

17 вересня в Києві, у Будинку звукозапису Українського радіо, в рамках всеукраїнського туру польський гурт Karbido у тандемі з Ю. Андруховичем презентували свій альбом «Літографії».

За кордоном

17 вересня головний диригент Оперного театру Граца О. Линів (Україна – Австрія) та заснований нею Молодіжний симфонічний оркестр України (YsOU) відкрили 204-й музичний сезон в Грацькій філармонії (Австрія). Українці зіграли «Концерт за права людини», в якому пролунали твори Франца Ксавера Моцарта та Людвіга ван Бетховена.

У селищі Новиця Малопольського воєводства в Польщі відбулися III Міжнародні майстер-класи хорового співу «Nowicanto» за участі понад 30 греко-католиків з Польщі, Словаччини та України. Музичну програму було сформовано українською, староцерковнослов'янською та латинською мовами. Головним диригентом заходу виступила капелмейстер хору «Слідами Херувимів» зі Львова та керівник Камерного оркестру Тернопільської обласної філармонії Х. Павлик.

Театр В Україні

З 8 по 12 вересня тривав II Київський міжнародний фестиваль театрів ляльок «pUPpet», який презентував лялькове мистецтво 15 країн: Бразилії, Грузії, Естонії, Ісландії, Іспанії, Китаю, Латвії, Польщі, Сербії, Словенії, США, Тунісу, Франції, Хорватії та України. Захід розпочався святковим театралізованим парадом «pUp.pet! Вперед за лялькою!», що увінчався масштабним вуличним перформансом на Поштовій площі «Puppets up to Cosmos» за участі всіх колек-

тивів-учасників фестивалю. Загалом у ході події на чотирьох фестивальних сценах – у Київському академічному театрі ляльок «Замок на горі», Київському академічному театрі «Колесо», Київському муніципальному академічному театрі ляльок на лівому березі Дніпра та Київському академічному театрі юного глядача на Липках – презентовано 25 вистав для різної вікової аудиторії від немовлят до дорослих. Зокрема Незалежна театральна компанія «Вказівний палець» (Ісландія) запросила найменших глядачів на виставу «День під ковдрою»; Батумський державний професійний театр ляльок та юного глядача запропонував постановку «Лист до Джеральдіни», драматургічною основою якого стали взаємини Чарлі Чапліна та його доньки; колектив «Адоніс» (Туніс) представив філософську роботу про біль втрати та повернення до життя «Старий», яку автори втілили практично без слів; Білостоцький театр ляльок (Польща) показав дорослим глядачам свою інтерпретацію В. Шекспіра «Історія принца Х.» тощо.

1–8 вересня пройшли XI Дні мистецтва перформанс у Львові, які стали професійним майданчиком для обміну досвідом між майстрами з усього світу. В межах заходу відбулася Школа перформансу, що запропонувала цілісний цикл майстер-класів з актуального мистецтва: творець інсталяцій Януш Балдига (Польща) висвітлив тему «Статичний перформанс – динаміка стану нерухомості»; педагог, художник, який працює у жанрі візуальної та голосової поезії, Бартоломе Феррандо (Іспанія) провів майстер-клас «У роботі зі звуком»; Мартін Віаль (Франція) запропонувала тренінг «Лабораторія тіла». Роботу в навчальних лабораторіях супроводжували публічні виступи, у яких взяли участь Ліор Каріель, Галія Павліченко (Ізраїль), Паскаль С'яп (Франція), Мар'ян Стемпак (Польща) та Зигмунд Скард (Норвегія). Куратором події виступив В. Кауфман. Партнери фестивалю: Польський Інститут у Києві, Посольство Ізраїлю в Україні, Альянс Франсез у Львові.

Американська мистецька група MaxSirArt, до якої входять режисер Макс Сір та акторка Міранда Газман, спеціально для III Театрального фестивалю «Кіт Гаватовича» (Львів) створила виставу «Hamlet». Постановку втілили спільно з львівськими акторами. Прем'єра відбулася 8 вересня.

27 вересня у Львові стартував IV Міжнародний театральний фестиваль традиції «Древо» з присвятою Єжи Гротовському. Захід запропонував насичену програму: вистави, концерти, майстерні, фільми, обговорення. Зокрема Театр ZAR (Польща) представив театралізовану ораторію «Anhelli» та поділився досвідом під час відкритої репетиції. Режисер, художній керівник Міжнародної театральної обсерваторії Сергій Ковалевич (Росія) запропонував українським глядачам виставу «SUNRISE. Історія, оповіdana сама собі» за участі французької акторки гаїтянського походження Вільди Філіп. Митець також провів п'ятиденну майстерню для акторів «Бути і все. Голос і тіло як єдність». Учасниками театрального форуму також стали директор Інституту Є. Гротовського та театральний режисер Ярослав Фрет та театрознавець Магдалена Гасюк (Польща). Фестиваль триватиме до 1 жовтня.

22–26 вересня в Ужгороді пройшов I Міжнародний театральний фестиваль моновистав «Монологи над Ужем» за участі акторів із Грузії, Словаччини, Румунії та Польщі. Так, актор Тбіліського державного академічного російського драматичного театру ім. О. Грибоедова Іване Курасбедіані (Грузія) презентував виставу «Я – Микола Гумільов!» (автор сценічної версії та режисер-постановник – Левон Узунян). Артист Театру Т1 Матеуш Новак (Польща) втілює постановку «Жертва» (на основі спогадів Пйотра Возняка «Запльований карлик реакції», реж. Станіслав Медзевський). Представник театру Divadlo Kontra Петер Чижмар (Словаччина) запропонував глядацькій увазі «Макбета» за п'єсою В. Шекспіра (реж. Клаудина Рожин). Яскравим завершальним акордом фестивалю стала монодрама «Художник плакатів», яку втілює на сцені Клаудіу Пінтікан із театру «Арарат» (Румунія). Постановка стала міжнародною прем'єрою, а серед глядачів був присутній її автор – Маріан Іля.

МоноТеатр Володимира Лівшица (Ізраїль), який створив режисер-виходець з України, став гостем I Всеукраїнського фестивалю театрального мистецтва «СвітОгляд» і представив у Сєверодонецьку свою виставу «Ілюстрація» за повістю О. Каневського «Теза з нашого двору».

Режисер Григорій Гладій (Україна – Канада) поставив у Національному академічному драматичному театрі ім. І. Франка виставу «Очищення» за п'єсою фінської письменниці естонського походження С. Оксанен, прем'єра якої відбулася 6 вересня. У головних ролях: народні артисти України – П. Лазова, О. Хохлаткіна, А. Гнатюк, О. Ступка, заслужені артисти України – О. Логінов, К. Баша-Довженко. Вистава розповідає про долю жінки на тлі трагічної історії Естонії, яка пережила радянський режим.

14 вересня на головній площі Станиці Луганської (Луганська обл.) відбулося свято «Посмішка проти війни», ініціатором якого виступив письменник, журналіст, професійний артист цирку і педагог театру Аркадіус Вінокурас з Литви. В рамках події автор разом із місцевими дітьми представив постановку за власною п'єсою «Червоний ніс». Робота над вуличною виставою тривала два тижні та залучила понад 30 підлітків. Культурний проект реалізовано в межах програми Міністерства іноземних справ Литви та за підтримки Посольства Литви в Україні.

За кордоном

Вистава «1917/2017: Тичина, Жадан і Собаки», поставлена Yara Arts Group спільно з експериментальним театром La MaMa (Нью-Йорк, США), перемогла у двох номінаціях театральної премії New York Innovative Theater Awards 2018 (США): «Найкраща оригінальна музика» (група «Жадан і Собаки» спільно з бандуристом Ю. Китасти́м) і «Найкраще продюсування мюзиклу» (Yara Arts Group спільно з La MaMa). Постановка становить оригінальний синтез поезії, театру і музики.

Актори Національного академічного українського драматичного театру ім. М. Заньковецької взяли участь у Міжнародному фестивалі «Сцена на перехресті» у м. Пловдив (Республіка Болгарія), який відбувся 11–24 вересня. Львівський колектив запропонував глядацькій увазі виставу «Чоловік моєї дружини» М. Гаврана (реж. В. Жуков).

Кіно

В Україні

27 вересня в Україні розпочався інтерактивний XXI Манхеттенський фестиваль короткометражних фільмів, який дає можливість кожному глядачеві обирати найкращу стрічку року. Цьогорічний кіноогляд короткого метру пройшов у 350 містах на шести континентах і запропонував шорт-лист із 9-ти стрічок: «Lacrimosa» (Австрія), «Хижак» (Канада), «Домашній покупець» (США), «Хтось» (Німеччина), «Вона» (Косово), «Пожежа у Картон-сіті» (Нова Зеландія), «Шушутаж» (Угорщина), «Голова в мішку» і «Два незнайомці, які зустрічаються п'ять разів» (Велика Британія). Організатором фестивалю в Україні, які відбулися вже вдванадцять, виступила компанія «Артхаус Трафік».

6–9 вересня у Києві, в креативному просторі IZONE, пройшов Міжнародний фестиваль актуальної анімації та медіа-мистецтва LINOLEUM. На міжнародний фестивальний конкурс надійшло понад 2500 заявок із 75 країн. З них було відібрано 49 робіт з 27 країн, найбільша кількість стрічок – з Бельгії, Німеччини та Франції. Переможцем міжнародного конкурсу став фільм «Велосипедисти» хорватського режисера Велько Поповича. Спеціальні відзнаки від членів журі отримали стрічки «Північно-Східне королівство» (реж. Алан Дженнінгс, США), «RAPIN*» (реж. Густав Хольстенас, Швеція) та «Фест» (реж. Нікіта Дякур, Німеччина).

21–23 вересня у Запоріжжі відбувся II Міжнародний фестиваль кіно ZIFF, на участь в якому було подано 2514 робіт із 112 країн світу. У цьогорічній фестивалній програмі демонструвалося 28 закордонних стрічок. Найкращим міжнародним анімаційним фільмом став «Нічний Етюд» (реж. Енн Брейман, Німеччина). Найкращим міжнародним документальним фільмом – «П'ять років після війни» (реж. Самуель Албарік, Мартін Вікланд, Улісс Лефорт, Франція). А найкращим міжнародним ігровим фільмом – «Білий» (реж. Девід Мойя, Велика Британія).

У Рівному з 25 по 29 вересня тривав III Міжнародний кінофестиваль «Місто Мрії». На цьогорічний форум надійшло 300 кіноробіт з 40 країн. У міжнародній програмі першу премію в ігровому короткометражному кіно здобула стрічка «Дженна» (Крістіан Моньєр, Франція), а в повнометражному – «Заблудлі» (реж. Д. Фінісі, Нова Зеландія). В рамках події за участі Еммануеля Граффа (Швейцарія – Франція) відбувся показ його документальної стрічки «Саша Х.: Крила на Майдані».

28–29 вересня Миколаїв приймав V Фестиваль короткометражних фільмів «Громадський проектор», для участі в якому надійшли фільми зі США, Білорусі та Росії. У номінації «Найкращий зарубіжний фільм» перемогла стрічка «Зворотний відлік» Катерини Меркулової (Росія).

За кордоном

Українські копродукційні стрічки взяли участь у LXXV Венеційському міжнародному кінофестивалі, який відбувся 29 серпня – 8 вересня. Зокрема фільм спільного виробництва України та Італії «Ізі» (реж. Андреа Маньяні) удостоєно премії Kineo Diamond Award Венеційського кінофестивалю. А в позаконкурсній програмі неігрового кіно відбулася світова прем'єра нового фільму українського режисера С. Лозниці «Процес» (Нідерланди).

Український кінематограф заявив про себе і на XLIII Міжнародному кінофестивалі в Торонто (Канада), який проходив з 6 по 16 вересня. Зокрема в офіційних програмах форуму було представлено дві копродукційні стрічки: «Донбас» С. Лозниці (Україна – Німеччина – Франція – Нідерланди – Румунія) у програмі Contemporary World Cinema та «Гірська жінка: на війні» Бенедикта Ерлінгссона (Україна– Ісландія – Франція) у програмі Discovery. В рамках індустріальної секції зі слоганом #UkraineIsYourDestination працював Український стенд, який представив нашу країну як перспективного кіновиробника, розповів про нововведення у законодавстві, познайомив із можливостями виробництва та різноманітністю локацій.

Стрічку «Гірська жінка: на війні» режисера Б. Ерлінгссона, створену в копродукції України, Ісландії та Франції, висунуто від Ісландії на здобуття премії «Оскар» у номінації «Найкращий фільм іноземною мовою».

На фестивалі Figueira Film Art (м. Фігейра, Португалія), який тривав з 27 серпня по 2 вересня, документальна стрічка Л. Кантера та І. Яснія «Міф» здобула першу премію серед документальних фільмів та нагороду за найкращий монтаж.

Українського режисера Р. Бондарчука нагороджено за найкращу режисуру за стрічку «Вулкан» на I Міжнародному алматинському кінофестивалі. Фільм створено у копродукції України, Німеччини та Монако.

Також стрічка «Вулкан» Р. Бондарчука відкрила 26 вересня кінофестиваль BEAST International Film Festival у м. Порту (Португалія), присвячений східноєвропейському кіно. Партнером форуму став Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість». Зокрема в рамках спеціальної фестивальної програми FOCUS UKRAINE представлено добірку сучасного українського короткого метру, до якої увійшли фільми-учасники Національного конкурсу «Молодість» 2017–2018 рр. У рамках програми відбулася ретроспектива короткометражних стрічок молоді української режисерки К. Горностаї. Крім того, програмний координатор кінофестивалю «Молодість» Б. Жук увійшла до складу журі конкурсної програми BEAST International Film Festival.

Фільм «Вигнанець» українського режисера І. Парфьонова переміг на Йорданському міжнародному кінофестивалі у номінації «Найкращий саундтрек». Фестиваль тривав 6–12 вересня у столиці країни – Аммані.

Створений за підтримки Держкіно фільм Кшиштофа Зануссі «Ефір» (Україна – Польща – Угорщина – Литва) взяв участь у головній конкурсній програмі XLIII Польського кінофестивалю у Гдині, який пройшов 17–22 вересня.

21–27 вересня у Кенії відбувся Фестиваль українського кіно, в рамках якого демонструвалися стрічки «Червоний» З. Буадзе, «Стрімголов» М. Степанської та «Сторожова Застава» Ю. Ковальова. Покази відбулися в містах Найробі, Кісуму та Момбаса за підтримки Державного агентства України з питань кіно та Посольства України в Республіці Кенія.

27 вересня у брюссельському прес-клубі «Європа» (Бельгія) відбувся прем'єрний показ документального фільму «Битва за Дніпро» естонського журналіста Крістера Паріса. Тимчасом у Празі (Чехія), з ініціативи Посольства України в Чеській Республіці, показали дві документальні стрічки Зденька Халлоупки – «Покажіть мені війну» і «Забута війна». Кінокартини висвітлюють події неоголошеною Росією війни на Сході України.

11 вересня в Бонні, у синематеці Kino in der Brotfabrik (Німеччина), розпочалися ретроспективні покази фільмів Кіри Муратової, надані Довженко-Центром. Програма триватиме до 15 листопада. Організатор – In Situ Art Society e. V.

У вересні анімаційна стрічка «Викрадена принцеса» О. Маламужа йшла у кінопрокаті Індії, Чилі, Сербії, Чехії, Словаччини, Словенії, Угорщини, Естонії, Хорватії, Боснії і Герцеговини.

Візуальні мистецтва

В Україні

3 вересня на Майдані Незалежності у Києві відкрито документальну виставку «За вашу і нашу свободу 1968–2018 рр.» – про події Празької весни. На її відкритті, окрім українських офіційних осіб, була присутня перший заступник Голови Сенату парламенту Чеської Республіки Мілуше Горська. Організатори заходу – Інститут дослідження тоталітарних режимів (Чехія), Чеський центр, Галузевий державний архів СБУ, Український інститут національної пам'яті, Посольство Чеської Республіки в Україні, Національний меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні – Музей Революції Гідності.

27 вересня на бульварі Т. Шевченка в центрі Києва за участі Надзвичайного і Повноважного Посла Румунії в Україні Крістіана-Леона Цуркану відкрито пам'ятник румунського скульптора Богдана Раці Middle Way. Тимчасовий арт-об'єкт представлено у вигляді гігантської руки синього кольору, яка символізує дружбу і спілкування. Встановлення відбулося в рамках впровадження

ініціативи «Київ – місто світу» й проекту Moving Monuments («Рухомі пам'ятники»).

24 вересня у Києві на території арт-резиденції 13-го павільйону Національного комплексу «Експоцентр України» (ВДНГ) стартував Міжнародний скульптурний симпозиум ім. О. Архипенка. У рамках заходу шестеро майстрів з різних країн – Владислав Волосенко (Україна – Канада), Амансіо Гонзалес (Іспанія), Джо Клей (Німеччина), В. Кочмар, В. Татарський, П. Гронський (Україна) – зібралися разом аби впродовж місяця творити просто неба, на очах у глядачів.

13–15 вересня у київському PinchukArtCentre в рамках XV Щорічної зустрічі ялтинської європейської стратегії (YES) «Майбутнє покоління всього» представлено роботи сучасних художників, серед яких Мартін Кобе, Андреас Гурскі (Німеччина), Марк Квінн (Велика Британія), Ракель Коган (Бразилія), Джефф Кунс (США), Маріко Морі, Такаші Мураками (Японія).

4 вересня у київському Центрі сучасного мистецтва «Білий Світ» відкрито виставку робіт учасників I Міжнародної трієнале малих форм графіки «Intaglio». У експозиції представлено твори графіків з 15 країн – від Японії до Аргентин. Всі роботи є мініатюрами, виконаними в техніках глибокого друку. На урочистому відкритті виставки також відбулося нагородження переможців трієнале. Першу премію, зокрема, отримав Карол Фелікс (Словаччина), а володарем другої став Лев Алімов (Білорусь). Експозиція діятиме до 3 жовтня.

У Харкові 26 вересня галерея «COME IN» у партнерстві зі Шведським інститутом та Посольством Швеції в Україні відкрили фотовиставку Андерса Петерсена «Кафе Лемітц».

На Полтавщині відкрито міжнародну фотовиставку «Фотопарад у Кобеляках», яка представила документальні та художні світлини майстрів із 75-ти країн: Іспанії, Індії, Великої Британії, Азербайджану, Єгипту, Китаю, Італії, Бахреїну, Бангладеш, В'єтнаму, Білорусі тощо.

9–17 вересня у Виноградіві, в урочищі Виннички, пройшов Міжнародний мистецький пленер «Чорна Гора», в якому взяли участь митці з Польщі, Словаччини, Угорщини та України. Мета проекту – налагодження зв'язків та обмін досвідом між представниками різних живописних шкіл цих країн.

У Краматорську Донецької обл. з 20 серпня по 16 вересня вдруге відбувся проект Diffusions, ініціатором якого виступив художник Алан Мейер (Німеччина). В рамках проекту відбулася арт-резиденція за участі 30 митців з Німеччини, Італії, Індії, Японії, Бразилії та України. Створені роботи експонувалися в Краматорському художньому музеї. Проект реалізовано за підтримки Програми розвитку ООН.

13 вересня в Тернопільському обласному художньому музеї презентували культурно-мистецький проект Об'єднання професійних художників Ізраїлю – виставку «Перехрестя культур. Ізраїль – Україні». В експозиції майже 30 творів живопису і графіки. Виставку представила автор проекту – доктор філологічних

наук, мистецтвознавець, академік Ізраїльської незалежної академії розвитку наук Галина Подольська.

21 вересня у львівському Музеї скла відкрито виставку робіт, створених польськими та чеськими склярами під час мистецького пленеру та симпозіуму «Культурне золото Нижньої Сілезії». Організатор проекту – Осередок культури та мистецтва у Вроцлаві. Співорганізатор – Музей скла у Львові. Проект відбувається під почесним патронатом Генерального консульства Республіки Польща у Львові та маршала Нижньосілезького воєводства, співфінансується з бюджету Нижньосілезького воєводства. Оглянути твори можна до 6 грудня.

У другій половині вересня на Свалявщині (Закарпатська обл.) тривав міжнародний скульптурний симпозіум, організований громадською організацією Pro Arte Munkacs. Упродовж двох тижнів майстри з Угорщини, Бельгії, Ірану, Польщі та України працювали з каменем та деревом, щоб 30 вересня презентувати свої роботи на виставці «Прощавай, зброє!», присвяченій 100-літтю закінчення Першої світової війни. Митців вітали головний консул Угорщини в Береговому Матяш Сіладі, голова спілки угорських художників Закарпаття Агнеса Кулін, представники місцевої влади.

За кордоном

«Voloshyn Gallery» вперше взяла участь у міжнародному ярмарку сучасного мистецтва Vienna Contemporary, який пройшов 26–30 вересня у Відні (Австрія). Галерея презентувала роботи М. Сулименко, Ж. Кадирової, А. Подерв'янської, Л. Хоменко та М. Деяка.

15 вересня у Сількеборзькому арт-центрі (KunstCentret Silkeborg Bad, Данія) відкрито персональну виставку українсько-данського художника Сергія Святченка «Природознавство». У експозиції фотоколажі, створені автором під впливом дослідження природних ландшафтів.

Музеї. Охорона культурної спадщини

В Україні

Національний заповідник «Софія Київська», видавництво «Горобець» та муніципалітет Реймса підписали тристоронню угоду і розпочали підготовку першого повного видання книги «Реймське Євангеліє». Музейники хочуть таким чином повернути на батьківщину рукописну пам'ятку доби Середньовіччя, яку донька Ярослава Мудрого привезла з собою до Франції. Проект планують реалізувати за рік.

У Львові завершився черговий етап реставраційних робіт у Вірменському соборі, в ході якого під керівництвом Павела Баранецького з Варшавського університету відновлено фрески Яна Генріка Розена. Проект фінансується Міністерством культури та національної спадщини Польщі.

15 вересня в селі Заздрість Теребовлянського району Тернопільської обл. відзначили 20-річчя Музейно-меморіального комплексу «Рідна хата»

ім. Патріарха Йосифа Сліпого, яким опікується Релігійне товариство українців католиків «Свята Софія» США та його Представництво в Україні. В рамках святкування відбувся круглий стіл «Музейно-меморіальний комплекс «Рідна хата»: Патріарх – історія – сьогодні» за участі керівників товариства «Свята Софія» зі США та Рима.

Спеціалісти Єнджей Стенпак, Анна Лейпольд, Анна Свентек з Польщі, Аннемарія Фрасколі зі Швейцарії, Ельвіра Чемортан-Волошин і Олена Кожекар з Молдови взяли участь у I Міжнародному симпозіумі художнього текстилю «Килим», що пройшов 27–29 вересня у Винниках на Львівщині. Організатори – Історико-краєзнавчий музей та Львівська національна академія мистецтв.

За кордоном

2 вересня завершився чотиримісячний виставковий проект «Таємничий світ Марії Приймаченко» в Музеї історії та сучасного мистецтва Фінляндії. Експонувалося 135 творів української художниці з фонду Національного музею українського народного декоративного мистецтва. Це була найбільша виставка творів Марії Приймаченко за кордоном, яку переглянуло майже 23 тисячі відвідувачів.

Література

В Україні

19–23 вересня за підтримки Міністерства культури України відбувся ювілейний XXV Форум видавців у Львові, який цьогогоріч змінив назву на BookForum. Захід зібрав понад 1000 учасників із 25 країн світу. До організації цьогогорічного форуму вперше долучилося Генеральне консульство Республіки Польща у Львові. Новим закордонним партнером стала престижна поетична платформа Versopolis, до якої приєднався BookForum. Вона популяризує молоду поезію та об'єднує фестивалі 13-ти країн Європи. У рамках співпраці до Львова приїхали поети з Данії, Хорватії, Великої Британії та Італії. Почесними гостями заходу стали американські авторки Марсі Шор та Енн Епплбом (США – Польща). До того ж книга Енн Епплбом «Червоний голод. Війна Сталіна проти України» отримала премією «BookForum Best Book Award» в номінації «Історія». У рамках фестивалю відбулася низка презентацій від закордонних письменників: Фредерік Бегбедер (Франція) представив свій роман «Життя без краю»; Пітер Воттс (Канада) – «Сліпобачення»; Олів'є Бурдо (Франція) – книгу «Чекаючи на Боджанглза», переклад якої здійснено за підтримки Програми сприяння видавничій справі «Сковорода» Посольства Франції в Україні та Французького інституту в Україні; американський письменник українського походження Аскольд Мельничук – психологічний роман «Посол мертвих». Участь у форумі також взяли: письменники Яцек Дукай, Агата Тушинська (Польща), Владімир Балла, Міхал Гворецький (Словаччина), поети Антуан Кассар (Мальта) і Холуд Шараф (Сирія) тощо.

28–30 вересня у Дніпрі відбувся I Міжнародний книжковий фестиваль Book Space, учасниками якого стали автори зі США, Данії, Польщі, Франції та Росії. На форум, зокрема, завітали: історик, професор Гарвардського університету Сергій Плохій (Україна – США); письменниця, професорка Єльського університету Марсі Шор (США); історик та письменник Андре Рош (Франція); поет-сатирик Андрій Орлов, більш відомий за сценічним псевдонімом Орлуша (Росія); прозаїк Яцек Денел (Польща); дитячі письменники Роберт М. Зоннтаг (Німеччина) і Glenn Ringtved (Данія) та інші.

IX Міжнародний поетичний фестиваль Meridian Czernowitz, який пройшов 7–9 вересня у Чернівцях, об'єднав митців із 8 країн: Німеччини, Австрії, Польщі, Румунії, Литви, Ізраїлю, Швейцарії та України. В ході фестивалю відбулися поетичні читання, презентації книжок, дискусії, лекції, музичні події та виставки. Участь у поетичних читаннях, зокрема, взяли: Гекхард Фалькнер, Зімона Трідер (Німеччина), Беттіна Балака, Міхаель Гаммершмід (Австрія). В межах форуму вперше відбулася дискусія представників ПЕН-клубів України, Австрії, Німеччини, Румунії, Литви та Польщі, темою якої стала «Токсична пропаганда проти свободи слова: що може література в добу постправди?». Ще однією цьогорічною новинкою став початок міжнародного проекту «Пауль Целлан 100. Меридіан великого майстра німецької мови: Чернівці – Париж – Вічність», який триватиме до 2020-го року. В рамках проекту в Літературному целланівському центрі відкрито виставку гравіювань німецьких митців Герхарда Фалькнера та Нори Матоци «Деконструкція Жизель».

8 вересня на Волині за участі літераторів з Болгарії, Білорусі та Польщі відбувся Міжнародний поетично-мистецький фестиваль «Лісова пісня». Локаціями фесту стали Колодяжненський літературно-меморіальний музей Лесі Українки та Музей «Лісової пісні» в урочищі Нечимне Ковельського району.

Релігія

За кордоном

7 вересня Патріарх Варфоломій призначив екзархами Вселенського патріархату в Києві архиєпископа Памфілійського Даниїла (Зелінського) із США та єпископа Іларіона Едмонтонського з Канади в рамках підготовки до надання автокефалії Православній церкві в Україні.

Програми обміну

В Україні

Мистецтвознавець, директор та куратор програми Університету ідей UNIDEE фундації Мікеланджело Пістолетто Чечілія Гуїда стала учасницею резиденції VIRUCHIY, яка діє на півострові Бірючий Херсонської області. Спільно з італійським художником Франко Аріаудо вона прочитала лекцію про важливість ролі куратора у сучасному мистецтві. Подія відбулася в межах партнер-

ської програми взаємного обміну з міжнародною мережею арт-резиденцій і освітніх програм RESO та за підтримки Італійського інституту культури в Києві.

Конференції, семінари, лекції, воркшопи В Україні

15 та 16 вересня у містах Краматорськ та Северодонецьк відбувся дводенний лекторій «Школа лідерства для жінок у культурі», організований Port creative hub за підтримки Посольства США в Україні. Участь у заході, зокрема, взяли американські експертки Крісті Енн Хофланд (America House Kyiv) і Дебора Фейрлемб (UkraineInvest).

Матеріал підготувала

Г. М. Іванченко
провідний редактор
відділу НАУІ Інформцентру
з питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 1,16. Б/т. Зам. 107. Безплатно

НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12